

OBSAH

1. kapitola

MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

1.1	Pojem	7
1.1.1	Druhy mezinárodních smluv	8
1.1.2	Smlouvy písemné a ústní neboli psané a nepsané	8
1.1.3	Smlouvy tajné a veřejné	9
1.1.4	Smlouvy sjednané v jednom nebo více dokumentech	9
1.1.5	Smlouvy prezidentské, vládní, resortní	10
1.1.6	Smlouvy rovné (rovnoprávné) a nerovné	11
1.1.7	Smlouvy pravotvorné a kontraktuální	11
1.2	Předmět smlouvy	12
1.3	Smluvní strany	12
1.4	Uzavírání mezinárodních smluv, počátek a doba jejich platnosti	14
1.4.1	Jak se připravuje text smlouvy	15
1.5	Přistoupení	16
1.6	Výhrady k mezinárodním smlouvám	17
1.7	Výklad mezinárodních smluv (interpretace)	18
1.8	Zásada pacta sunt servanda	19
1.9	Mezinárodní smlouvy a třetí státy	20
1.10	Závazky (garance) splnění mezinárodních smluv	21
1.10.1	Záruky dané samotnou smluvní stranou	21
1.10.2	Záruky třetích států	22
1.11	Platnost a neplatnost mezinárodní smlouvy	22
1.11.1	Platnost a účinnost mezinárodní smlouvy	22
1.11.2	Doba platnosti	23
1.11.3	Ukončení platnosti mezinárodní smlouvy	23
1.11.4	Jakými způsoby lze ukončit nebo suspendovat smlouvu	24
1.11.5	Porušení smluv a jejich následky	25
1.12	Od aktu ratifikace k výměně a uložení ratifikačních listin, k depozitáři smluv a registraci mezinárodních smluv	26
1.12.1	Výměna ratifikačních listin	27
1.12.2	Uložení ratifikačních listin	27
1.12.3	Registrace smluv u OSN	27

2. kapitola

POSTAVENÍ OBYVATELSTVA A OCHRANA LIDSKÝCH PRÁV	29
2.1 Obyvatelstvo, státní občanství (příslušnost)	29
2.2.1 Nabývání státního občanství	29
2.2.2 Zánik a ztráta státního občanství	33
2.3 Dvojitá státní příslušnost a bezdomovectví	34
2.3.1 Bezdomovectví	35
2.4 Postavení cizinců a uprchlíků	36
2.4.1 Cizinci	36
2.4.2 Uprchlíci	40
2.5 Extradice	43
2.6 Ochrana menšin	45
2.7 Lidská práva jako předmět mezinárodní ochrany	47
2.8 Univerzální ochrana lidských práv (Charta OSN, Všeobecná deklarace)	48
2.8.1 Charta OSN	48
2.8.2 Všeobecná deklarace lidských práv	49
2.8.3 Pakty o lidských právech	50
2.8.4 Další univerzální instrumenty o lidských právech	51
2.8.4.1 Život, svoboda, zdraví a jejich ochrana	51
2.8.4.2 Ochrana žen a dětí	52
2.8.4.3 Ochrana práce	54
2.8.4.4 Zákaz rasové diskriminace	55
2.9 Regionální ochrana lidských práv	56
Evropská úmluva na ochranu lidských práv a základních svobod a Protokoly k ní, jiné regionální instrumenty	

3. kapitola

OZBROJENÉ KONFLIKTY	59
3.1 Pojem a druhy ozbrojených konfliktů podle současného mezinárodního práva (mezinárodní a vnitřní konflikty)	59
3.1.1 Vnitřní konflikty	62
3.2 Prameny práva ozbrojených konfliktů	65
3.3 Vznik, účinky a ukončení válečného stavu	67
3.3.1 Účinky válečného stavu pro válčící strany	68
3.3.2 Ukončení válečného stavu	69

3.3.2.1	Míčky ukončený válečný stav	71
3.3.3	Ukončení jednostranným prohlášením	71
3.3.4	Ukončení mírovou smlouvou	71
3.4	Válečná oblast	72
3.5	Válečné právo pozemní, námořní, letecké	72
3.5.1	Válka pozemní	73
3.5.2	Válka letecká	73
3.5.3	Válka námořní	74
3.6	Zakázané prostředky a způsoby vedení války	75
3.6.1	Zakázané prostředky a způsoby vedení pozemní války	75
3.6.2	Zakázané prostředky a způsoby vedení námořní války	76
3.6.3	Zakázané způsoby vedení letecké války	77
3.7	Válečná okupace	77
3.8	Mezinárodní ochrana obětí válek a takzvané mezinárodní humanitární právo (ranění, nemocní, trosečníci, váleční zajatci, civilní obyvatelstvo)	78
3.8.1	Ochrana raněných, nemocných a trosečníků	79
3.8.2	Ochrana válečných zajatců	79
3.8.3	Ochrana civilního obyvatelstva	81
3.8.4	Ochrana obětí vnitřních konfliktů	82

LITERATURA 85

Mezi mezinárodními smlouvami jsou také Charta OSN, Pakt Společnosti národů, Statut mezinárodního soudního dvora, Úmluva o ochraně obětí války z 12. 8. 1949 (dále jen Úmluva Červeného kříže), Pařížská deklarace námořního práva z 16. 4. 1856, Moskevské memorandum z 15. 4. 1955 atd. Tento výčet je pouze příkladem. Nečiní si nárok na úplnost.

Některé z výše uvedených výše, např. protokol nebo memorandum může sloužit též k označení práva mezinárodních států.

Právo mezinárodních států však platí i též pro ty smlouvy, které jsou označovány jako „kontraty“. Ty smlouvy vznikají mezi jednotlivými státy k uspořádání právních vztahů v oblasti, ve které se proliňají zájmy národních se zájmy světovými. Jde např. o otázky výchovy dětí nebo manželství.

V dřívější době byly pochopitelně i tak, zde konkordáty představovaly mezinárodní smlouvy v pravém slova smyslu, protože byly podle některých názorů uzavřeny na základě rovného postavení partnerů.

Za mezinárodní smlouvy nelze považovat ty dohody, v nichž vystupuje strana, která není svrchovaným státem nebo mezinárodní vládní organizací, např. dohoda mezi soukromou

¹¹ Č. 19/1988 Sb.

¹² Seid-Hobmeierem, I. Mezinárodní právo veřejné, AspI, 2001.